

Številke vsake številke in vsake pošiljave vred ali v Mariboru s pošiljajočem na dom za celo leto 12 D, pol leta 10 D, šest let 8 D. Izven Jugoslavije 56 D. Narodna se pošilja na upravništvo »Slov. Gospodarstva« v Mariboru, Koroska cesta 5. List se dopušča do odpovedi. Zarobina se plačuje v gotovini. — Telefon interurbna št. 113.

Posamezna številka stane 1-50 din.

Pošiljina plačana v gotovini.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo je v Mariboru, Koroska cesta št. 5. Rokopisi se ne vračajo. Upravništvo sprejema naročnine, inserate in reklamacije.

Cene inseratov po dogovoru. Za večkratne oglase primeren popust. Nezaprte reklamacije se pošiljajo prosto.

Cekovni račun poštnega urada Ljubljana 19.899. Telefon interurb. št. 113.

4. številka.

MARIBOR, dne 28. januarja 1926.

60. letnik.

Naš račun.

Slov. ljud. stranka je imela preteklo leto štiri tajništva, in sicer v Mariboru, v Celju, v Murski Soboti in v Kozjem. V tekočem letu se tajništvo v Kozjem združilo s tajništvom v Celju. Tajništva so izvršila ogromno dela in so imela tudi primerno velike stroške kljub vsemu varčevanju in kljub vsej skromnosti zaposlenih članov.

Nekaj preglednih števil naj pojasni delo! Tajniki so nastopili na približno 150 shodih in sestankih. Iz pisarn je šlo nad 20.000 (dvajset tisoč) pisem in samo za pošiljne znamke se je izdalo nad 10.000 (deset tisoč) dinarjev. Pisarniške potrebščine: papir, kurjava, čiščenje, najemna itd. znašajo zaokroženo 38.000 (osemintrideset tisoč) dinarjev in potni stroški približno 4000 do 5000 dinarjev. Plače naših pridnih in vestni moči za vsa tajništva znašajo 80.000 (osemdeset tisoč) dinarjev letno.

Omenjamo posebej, da je med številom pisem posebej okroglo 1500 takšnih, kjer smo dali strokovna navodila, pojasnila in pravne nasvete. Še več se je opravilo ustmeno, toda tega ne vračunamo in ne zapisujemo.

Naveden številke kažejo potrebo in upravičenost obstoja naše tajniške organizacije. Sicer pa kažejo tudi vzgledi, da vse stranke pri nas v Jugoslaviji, še bolj pa v drugih državah za politične svoje organizacije žrtvujejo neprimerno več. Tako dajejo na primer angleški delavci za svoje organizacije 5 odstotkov do 10 odstotkov vseh svojih dohodkov. Na Nemškem in Češkem približno ravno tako. Agrarci na Češkem izdajajo letno več milijonov.

Pri nas so obvezni prispevati poslanci polovico vseh stroškov, a drugo polovico moramo kriti s prostovoljnimi prispevki naših zavednih pristašev.

Dobro vemo, da so gospodarske razmere težke, toda uvidevnost naših pristašev in njihova zavednost nam dajejo jamstvo, da mirno in brez bojzani gledamo v bodočnost. Armada za obrambo političnih, gospodarskih in kulturnih zahtev slovenskega ljudstva mora obstajati, izvojevati se mora borba za jednake pravice in dolžnosti, za pošteno upravo, za red in pravičnost vsem stanovom in vsem pokrajinam v smislu in na podlagi večnih načel krščanstva. Zato je potrebna trdna in močna organizacija in zato je potrebna ta razmeroma mala žrtev članov in pristašev.

Prijatelji in somišljeniki! Ustvarili smo si zadnja leta dobro in trdno organizacijo. Bodočnost slovenskega ljudstva zahteva, da jo vzdržimo in še spopolnimo. Naši lepi cilji so vredni več kot teh skromnih

žrtev, a naši delavci zaslužijo ne samo priznanje, temveč morajo imeti za svoje pošteno delo tudi vsaj skromno plačilo.

Vodstvo Slov. ljudske stranke za Štajersko.

Boj proti klerikalizmu = boj katoliški veri.

Predsednik Zedinjenih držav Severne Amerike, Coolidge (Kulič), je imel v septembru lanskega leta v Washingtonu govor, v katerem je poudarjal naslednje: »Vsi naporji vlade so obsojeni na neuspeh, ako jih ne podpira vera. Jaz jemljem besedo »vera« v ožjem pomenu. Če tudi smatram duhovščino kot najpripravnejšo, da propoveda verski nauk, vendar tukaj nje nimam v mislih. Jaz sem prepričan, da dober zglede krepitnih mož in žen, neki socialni stiki, zlasti pa upliv dobre, kremenite družine: vse to so moralni faktorji, ki so največje važnosti. Ne najdem drugje nikjer ozbiljnega leka za moralne težave, ki pritiskajo modernemu družbo, kakor samo v veri. Brez nje gre vsaka vrsta vzgoje in vsaka oblika vladavine sigurnemu neuspehu nasproti. Rešitev nam ne more priti kakor po požrtvovalnosti, požrtvovalnost sama pa je bistvo vere. Ako bo javnost vedno boljše razumela to resnico in ako jo bo duhovščina dalje propovedovala, bo iz tega prišlo nebrojno koristi za nas vse. Edino na ta način: z obnovljenjem in pojačenjem naše vere, bomo mogli razširiti in poboljšati moralno in duhovno življenje našega naroda. Brez vere bo naša civilizacija (omika), če tudi bi bila najsijajnejša, sigurno propadla.« Tako je govoril predsednik države, v koji prebiva 110 milijonov ljudi. Tako je govoril državnik, ki si je v svesti svoje velike naloge in ki je prepričan, da svoje naloge ne more izvršiti, ako njega in državno vlast ne podpira v javnosti vera, verska moralna načela.

Drugačno pa je stališče slovenskih liberalcev. Ljudje, ki se zbirajo okoli »Jutra«, »Narodnega Dnevnika«, »Kmetijskega lista« in raznih socialnodemokratskih glasil, hočejo veri zabraniti pravico, da bi imela kakšno besedo v javnem in političnem življenju. Njihovo stališče je: vera v cerkev, javnost in politika pa pripada nam svobodnimislencem. Vera se naj briga za življenje onstran groba, na tem svetu pa si bomo življenje uredili sami, in sicer tako, kakor mi hočemo.

To je pagansko stališče, ki vodi v propast poedince in države. Naša stranka, ki hoče dobro posameznikom in celi državi, propoveda veljavnost krščanskih načel na javno in politično življenje. To je dosledno katoliško in

to tudi odgovarja zdravi, s strastmi nepokvarjeni pameti, kakor dokazujejo zgoraj navedene besede predsednika Zedinjenih držav. Liberalci in socialni demokratje pa to imenujejo in psujejo klerikalizem.

Nedavno je poslanec dr. Hohnjec na kratko ugotovil in raztoimacil važnost in veljavo krščanskih verskih in moralnih načel za program in delo naše stranke v članku, ki ga je tudi naš list objavil v zadnjem svojem broju. Članek je liberalce in svobodnomislence hudo spravil pokonci. To je dokaz, da je zadel v črno. Za liberalce so katoliška načela v javnosti, uporaba teh načel za državno ureditev in za politiko grozota in strahota. Za nje je država molzna krava, in zato zahtevajo za sebe popolno komando nad državo. Kdor pa je proti njim, njega proglašajo za sovražnika države.

Tako dela »Jutro«, ki v vsakem broju klerikalce proglašajo kot protidržavne elemente. Pri tem niti ne pomišlja na škodo, ki jo v svoji sebični strasti dela državi, ako jo hoče spraviti v nasprotje z ogromno večino katoliškega ljudstva. Pa kaj je liberalcem za državo in za zadovoljnost državljanov! Država smo mi: tako kričijo liberalci, mi hočemo v njej voditi glavno besedo, mi hočemo od nje imeti glavno korist. Kdor je proti nam, ta je proti državi!

Iz tega se vidi, da so v istini proti državi, proti pravi njeni ideji in pravemu njenemu cilju raznobarni naši liberalci in socialisti. S svojo strastno borbo proti klerikalizmu, to je: proti uveljavljenju krščanskih načel v javnem in državnem življenju, hočejo pokriti svoje grde samopašne namene.

So tudi proti veri, če tudi se tega očitka krčevito branijo. V dokaz za to hočemo danes samo še navesti članek »Narodnega dnevnika« z dne 22. januarja. V tem članku se je omejeni list, ki hoče delati »Jutru« konkurenco v povečanju centralizma, zaletel ne samo v programatično izjavo dr. Hohnjeca, marveč tudi v rimskega papeža. Ni mu prav, da je papež upeljal praznik na čast Kristusu Kralju, ter napada papeževo okrožnico, v koji Pij XI. versko resnico o Kristusu Kralju ugotavlja, dokazuje in tolmači ter iz nje izvaja nauk za javno življenje. Kar se tiče javnega življenja, nima papež ničesar predpisovati, tu so gospodarji gospodje liberalci in svobodnimislenci, ki nočejo ničesar slišati o Kristusu kot Kralju na tem svetu. Za vse posvetne stvari, tako piše »Narodni dnevnik«, je odločilna ter bo tudi ostala volja naroda (to je volja gospodov liberalcev). To mora Cerkev spoštovati, ali pa bo tudi država uveljavila svojo avtoriteto (oblast) tudi na drugih poljih.

Kakor je razvidno iz teh besed, preti »Narodni dnevnik« Cerkvi z državno vlastjo, in to v zadevi, ki je

LISTER.

Džungla.

Roman iz afriških pragozdov.

Angleški spisal E. R. Burroughs. — Prevedel Paulus.

Ine in Clayton sta šla na sprehod po vrtu. Beseda jima ni kaj gladko tekla. Oba sta čutila, da je dozorel trenutek, ko se je bilo treba odločiti za jasen da ali ne. Po vsak se je bal začeti.

Claytona je mučilo ljubosumje. Njegov nasprotnik se je utegnil vsak hip vrniti in bal se je, da mu ne bo kos v tekmi za Ino. Treba ga je bilo prehiteti in mu izpodkopati tla.

Dobro je poznal Inino slabo stran. In ko sta hodila po vrtu in govorila vsakdanje, brezpomembne reči, je hitel pripravljati svoj načrt in zlagati primerne besede za odločilni napad na njeno srce.

Pa tudi Ine je mislila težke misli.

Trzan se bo vsak hip vrnil in prvo ugodno priliko, to je vedela, bo porabil ter ji stavil odločilno vprašanje. Bala se ga je. Nepremagljiva sila je izhajala iz njega. Ali se ji bo znala ustavljati? In vendar ni moglo biti —.

Vedno jasneje se ji je zdelo da umeva svoje nagajanje do mladega junaka džungle.

Ali je bilo kaj druga ko trenutno navdušenje, ko občudovanje njegovih silnih moči, njegove spretnosti in gibčnosti, njegove junaštva —? Kateremu mlademu, slabotnemu dekletu bi ne udarilo srce burneje vpricho mladega junaka, ki se zaradi nje golih rok vrže na leva, katero dekle bi ne čutilo hvaležne naklonjenosti do mo-

ža, ki je zaradi nje junaški tvegaj življenje in jo rešil gotove smrti —!

Navdušenje, občudovanje telesnega junaštva, hvaležnost, — to pa še ni bila ljubezen, ki zadostuje za zakonsko srečo. Seve, v džungli je sodila drugače. Čar džungle jo je omamila in bi bil omamila vsako drugo.

Pa Wisconsin ni bila več džungla, čar džungle se je razblinil in »neznani beli junak«, nekdanj ožarjen s slavo nepremagljivega zmagovalca nad Levi in gorilami, je stal pred njo v krotki modni obleki pariškega kroja, govoril francoski, se olikano vedel in bil prav tak, kakršni so vsi drugi mladi ljudje.

Romantika džungle je izginila, kaj pa je ostalo mesto nje na »junaku« —?

Svojih silnih mišic seve ni izgubil, kakor je pokazal nastop s Canlerjem. Pa taki nastopi v kulturnem, urejenem svetu niso več pomenili junaštva, ampak nasilje —.

Kdo ji je jamčil, da bi se taki prizori ne utegnili ponoviti še tudi v zakonu —? Kaj bo počela z možem, ki je znal neljubega človeka enostavno dvigniti od tal in ga vrčti skozi okno —?

Kdo ji je jamčil, da ima njen junak iz džungle poleg telesnih moči tudi potrebno izobrazbo duha in srca, velikodušnost, rahločutnost, požrtvovalnost in druge lastnosti, ki so podlaga zakonske ljubezni, zakonskega medsebojnega razmerja —?

»V srcu sem še vedno divja žival«, — tako je dejal Ine se ga je bala.

In tedaj je govoril Clayton.

»Ine«, je dejal mehko, »Canlerja ni več, svobodni ste! Dolg tudi lahko plačate. Ni vam treba mojega denarja.

Rekli ste, da me spoštujete, da sem vaš prijatelj —. Ali ni mogoče, res ni mogoče, da bi našli v svojem srcu še vsaj tudi iskrico ljubezni za mene?»

Ine si je zakrila obraz.

»Ali mislite na — Trzana, Ine?« je nadaljeval. »Premislite si dobro, preden se vežete nanj!

Kdo je ta človek? Kdo so njegovi starši? Kako je prišel v džunglo? Niti sam ne ve!

Po vsej verjetnosti utegne biti ubegel kaznjeneec iz kake evropske kolonije v Afriki, ali pa vsaj potomec kakega takega begunca. Dokaz temu je njegova gladka francoščina, ki jo je iz umljivih vzrokov spodaj v Afriki zatajil, in pa njegovo olikano vedenje.

In na takega človeka se hočete vezati, Ine? Nikar ne mislite, da vam ga hočem očrnilil. Priznavam, da je junak, kakršnega še nisem videl, da nam je mnogo dobrega storil. Toda končno — v smrtni nevarnosti smo bili in vsak pošten človek pomaga bližnjemu v takih položajih.

Toda — ali je to njegovo zgolj telesno junaštvo že tudi jamstvo, da ima potrebne značajne lastnosti, ki jo zahteva dobro vzgojeno dekle od svojega bodočega moža —?»

Tako je govoril Clayton. Ine pa se je čudila, kako se ujemajo njuni nazori —.

Pogledala je izza prstov po Claytonu in se spraševala, ali bi res ne bilo mogoče da bi ga ljubila, vsaj toliko, kolikor je bilo potrebno za skupno življenje.

Zakaj ne, si je mislila. Nobenega pogrška ni našla na njem, vedno je bil prijazen, miren, — pravi gentleman. Vsako dekle bi bilo ponosno nanj.

In ko ji je čez nekaj časa rahlo potegnil roke z obraza, jih obdržal ter vprašal: »Ine, osrečiti vas hočem, bodite moja žena!« — tedaj je šepnila komaj slišni »Da!« —

